

Den danske gruppe besøgte bl.a. John Meuhlenberg (siddende). Han har ca. 140 krydsningskøer og forklarer her, hvordan han styrer afgræsningen og forebygger sygdom gennem foldskifte.

Foto: Kirstine Lauridsen

Vanskeligt at overføre USA-erfaringer

Økologisk mælkeproduktion i USA er antibiotikafri, men det er vanskeligt at overføre erfaringer og praksis til danske besætninger

ANTIBIOTIKA

AF KAREN MUNK NIELSEN

Økologiske mælkeproducenter er herhjemme nået langt med at udfase antibiotika gennem forebyggende indsatser i besætningerne. Men måske kan forbruget bringes endnu længere ned. I USA er der nul-tolerance over for antibiotika i økologiske besætninger. Hvad gør landmændene i den situation, og kan vi lære noget af det?

Ja, de vaccinerer blandt andet massivt. Det kan være mod lidelser som for eksempel mastitis, lungebetændelse, Salmonella og diarré.

Nogle gør det konsekvent, andre fokuserer på de problemer, de aktuelt og erfaringsmæssigt slås med. Op til 15 forskellige vaccinationer har kvægbrugskonsulent Kirstine Lauridsen, Økologisk Landsforening, noteret sig på et studiebesøg i september. Hun leder projektet 'Håndtering af sygdom hos kvæg uden brug af antibiotika', og sammen med andre konsulenter, dyrlæger og økologiske landmænd besøgte hun 12 mælkeproducenter i Pennsylvania og staten New York for at lære og hente inspiration til en dansk indsats.

Velassorteret husapotek

Men det er svært at overføre amerikansk praksis til danske forhold, erkender hun. Dertil er vilkår og regler for forskellige. Vaccinationerne er ét eksempel. Dansk kvægbrug fokuserer i langt højere grad på sanering end vaccination.

Ifølge Kirstine Lauridsen har de amerikanske mælkeproducenter generelt et større husapotek at ty til, hvis de i hverdagen står med skran-

tende køer eller kalve: vaccine, homøopatiske midler, urtepræparater og smertelindring, og de må for eksempel også give calcium-injektioner ved kælvningsfeber. De fleste af de besøgte landmænd var tilknyttet veterinær rådgivning gennem deres økologiske mejeri og havde via besætningsdiagnoser adgang til selv at indlede forskellige behandlinger.

Sukker mod bylder

Men Kirstine Lauridsen peger også på områder, hvor danske mælkeproducenter måske kan hente inspiration uden at komme i karambolage med veterinær- og økologiregler.

- Deres behandlinger af betændelser som for eksempel klovbrand-bylder er interessant. Nogle brugte omslag med en sukkeropløsning. Kloven blev skåret ren, og en blanding af honning og jod lagt på under en forbindelse, som fik lov at sidde i tre dage. Det lyder specielt, men det kunne være interessant at afprøve metoden, siger hun.

Generelt oplevede hun, at mælke-

producenterne var meget optaget af at iagttage deres dyrs velbefindende og at reagere prompte, når der var optræk til problemer. Konsekvente foldskiftestrategier til kalve er også almindeligt, og mange anvender homøopatiske behandlinger. Det burde også kunne lade sig gøre herhjemme, men gældende lovgivning forhindrer det i praksis.

- I Tyskland kan man, og det er uforståeligt og uholdbart, at det ikke også er muligt herhjemme. Vi må bearbejde Sundhedsstyrelsen og se, om problemet kan løses, siger Kirstine Lauridsen.

Moderat ydelse

De besætninger, som den danske gruppe besøgte, varierede fra 28 køer hos en Amish-farmer til 700 køer i den største besætning. Ydelsen lå i intervallet 6000 til 9000 kg mælk. Høj ydelse var generelt ikke et mål i sig selv, når blot køerne var sunde. Der var stort fokus på celletal, da det påvirker afregningen. Bedrifterne var omlagt i perioden

2005 til 2009. Bevæggrunden var primært, at den økologiske mælkepris er meget mere stabil end den konventionelle.

EKSEMPLER

Udover at vaccinere massivt sætter amerikanske mælkeproducenter en lang række støttende foranstaltninger i værk over for syge dyr. Her er et par eksempler:

- ▶ Klovbrandbyld: Kloven skæres ren, en blanding af dextrose (eller honning) og jodopløsning smøres på, og kloven forbindes. Smertelindring.
- ▶ Parasitter: 'black walnut'. Et middel fremstillet af grønne frugtskaller. Indeholder tanniner og giftstoffet juglone.
- ▶ Lungebetændelse: Vaccine samt stimulering af immunsystem med Aloe Vera, hvidløgsprodukter m.m.

Skræpper etablerer sig i udlægsåret

Der skal være maksimal konkurrence fra en dækafgrøde, hvis man vil gøre livet svært for skræpper i græsmarkerne. Forsøg i Sverige viser, at de kun kan etablere sig fra frø i udlægsåret. Senere har skræpperne ikke nogen chance i den etablerede græsmark uanset hvilken græsblanding, der blev brugt. I udlægsåret er dæksæd til modenhed mere effektiv til at holde skræpperne væk end helsæd eller westerwoldisk rajgræs, skriver Stiftelsen Lantbruksforskning.

Ukrudt koster 3,7 hkg/ha

Ukrudt i kornmarkerne koster udbytte. Landsforsøg med økologisk vårsæd viser, at ukrudt koster 18 kg kerne for hver procent ukrudtet dækker i marken. Spørgsmålet er, hvor meget ukrudt, der er i de økologiske marker. Det er der ikke rigtig nogen, der har undersøgt, men planteavlskonsulenterne i Videncentret for Landbrug, Økologi, anslår på baggrund af undersøgelser i Finland og Tyskland et niveau omkring 20 procent ukrudtsdækning. I så fald koster ukrudtet 3,7 hkg kerne i vårsæd, skriver de i Mark.

ØKOLOGI
kongres 2013

Økologi og ægte bæredygtighed
27. og 28. november 2013, Vingsted hotel & conferencecenter
www.okologi-kongres.dk

Sidste frist for
tilmelding 17. november 2013

- Stadig ledige pladser
- Få nyeste viden
- Deltag i debatten
- Styrk dit netværk
- Det har aldrig været billigere

Kongressen organiseres af Videncentret for Landbrug, Landbrug & Fødevarer og Økologisk Landsforening. Endvidere deltager Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevaresystemer (ICROFS) samt Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i tilrettelæggelsen. Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri samt Fonden for økologisk jordbrug har deltaget i finansiering af projektet

